

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

ZAKLJUČNA PROJEKTNA NALOGA

MONIKA KETE

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

Zaključna projektna naloga

TRŽENJE IN VLOGA
ZLATA IN SREBRA V
DRUŽBI

Monika Kete

Koper, 2013

Mentor: izr. prof. dr. Zlatka Meško Štok

POVZETEK

Zaključna projektna naloga preučuje in analizira trženje in vlogo zlata in srebra v družbi. Naloga je razdeljena na dva dela, teoretičnega in empiričnega. V teoretičnem delu sta opredeljena zlato in srebro ter njuna vloga in pomen. Predstavljena je njuna zgodovina, pridobivanje, ponudba, uporabnost ter trženje in varčevanje z njima. Na kratko je predstavljena tudi njuna prihodnost. V empiričnem delu je predstavljena raziskava. S pomočjo anketnega vprašalnika je bila izvedena analiza o trženju in vlogi zlata in srebra v družbi. Namen analize je bil ugotoviti poznavanje zlata in srebra v družbi, ali anketiranci zadostno varčujejo ter kaj zanje pomenita ti dve kovini. Dane ugotovitve so podane v obliki grafov s krajšimi opisi. Rezultati kažejo, da so anketiranci seznanjeni z zlatom in srebrom, vendar ne varčujejo v teh dveh kovinah.

Ključne besede: zlato, srebro, varčevanje, trženje, raziskava, analiza.

SUMMARY

The concluding project thesis examines and analyzes marketing and the role of gold and silver in the society. The thesis is divided into two parts, theoretical and empirical. In the theoretical part, gold and silver are defined and so is their role and importance. Also presented is their history, acquisition, supply, usability, marketing and ways of saving gold and silver. Their future is also briefly presented. The research is presented in the empirical part. Through the questionnaire, the analysis was carried out on the marketing and the role of gold and silver in the society. The purpose of the analysis was to determine the knowledge of gold and silver in the society, to find out if the respondents save enough, and what do those two metals mean to the respondents. The findings are given in the form of graphs with short descriptions. The results indicate that respondents are familiar with gold and silver, but they do not save in these two metals.

Keywords: gold, silver, economy, marketing, research, analysis.

UDK: 669.21/23:339.138(043.2)

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici, izr. prof. dr. Zlatki Meško Štok, za pomoč pri pisanju zaključne projektne naloge. Zahvala gre tudi Andražu ter moji družini za podporo v času študija in pisanja zaključne projektne naloge.

VSEBINA

1	Uvod	1
1.1	Opredelitev problema in teoretičnih izhodišč	1
1.2	Namen in cilji diplomskega dela	2
1.3	Predvidene metode za doseganje ciljev	3
1.4	Predpostavke in omejitve diplomskega dela	3
2	Zlato	4
2.1	Vloga in pomen zlata	4
2.1.1	Zlato	4
2.1.2	Zgodovina zlata	4
2.1.3	Pridobivanje zlata	5
2.1.4	Ponudba in zaloga zlata	5
2.1.5	Uporaba zlata	6
2.1.6	Povpraševanje po zlatu	6
2.2	Trženje, naložba in investicija	7
2.2.1	Trženje zlata	7
2.2.2	Zlato kot naložba in investicija	9
2.3	Varčevanje v zlatu	10
3	Srebro	11
3.1	Vloga in pomen srebra	11
3.1.1	Srebro	11
3.1.2	Zgodovina srebra	11
3.1.3	Pridobivanje srebra	11
3.1.4	Ponudba in povpraševanje po srebru	12

3.1.5	Uporaba srebra	12
3.2	Trženje, naložba in investicija srebra	13
3.2.1	Trženje srebra	13
3.2.2	Naložba in investicija srebra	13
3.2.3	Varčevanje v srebru	14
4	Prihodnost zlata in srebra	15
5	Raziskava	16
5.1	Način zbiranja podatkov	16
5.2	Metoda analiziranja podatkov	16
5.3	Analiza rezultatov raziskave	16
5.3.1	Trženje in vloga zlata in srebra	17
5.4	Povzetek raziskave	24
6	Sklep	27
	Literatura	29
	Viri	30
	Priloge	33

PREGLEDNICE

Tabela 1: Največje zaloge zlata.....	5
Tabela 2: Največja prodaja zlatih rezerv od leta 2008 do 2012	6
Tabela 3: Največji kupec zlata	7
Tabela 4: Povpraševanje po srebru.....	12
Tabela 5: Največje proizvajalke srebra	12

SLIKE

Slika 1: Zlata palčka	8
Slika 2: Cena zlata.....	9
Slika 3: Cena srebra.....	13
Slika 4: Starost anketirancev	17
Slika 5: Spol anketirancev	17
Slika 6: Stopnja izobrazbe.....	18
Slika 7:Uporabnost zlata in srebra	18
Slika 8: Mnenje ali zlato in srebro ohranja svojo vrednost	19
Slika 9: Kaj za anketiranca pomeni zlato in srebro	19
Slika 10: Mnenje ali zlato in srebro pada ali narašča	20
Slika 11: Kaj vpliva na ceno zlata in srebra	20
Slika 12: Varčevanje v kovini	21
Slika 13: Kje anketiranci varčujejo	21
Slika 14: Ali je pomembno začeti zgodaj z varčevanjem?.....	22
Slika 15: Vrsta varčevanja.....	22
Slika 16: Mesečno varčevanje.....	23
Slika 17: Enkratni nakup	23

KRAJŠAVE

LBMA London Bullion Market Association

1 UVOD

1.1 Opredelitev problema in teoretičnih izhodišč

Z zlatom in srebrom se je človek srečal že pred našim štetjem. Zlato so odkrili egiptovski delavci pod starim ognjiščem v 4. tisočletju pr. n. št. S tem odkritjem se je začelo širjenje zlata in srebra (Müller 2007, 54). Samega človeka je zlato pritegnilo zaradi njegovega sijaja in same barve. Zlato je zato postalo simbol moči, bogastva in varnosti. Samo odkritje srebra in zlata je postala odlična rešitev za vse težave, ki so nastajale. Začeli so z blagovno menjavo (Lončar 2008).

Naši predniki so izumili srebrne in zlate kovance, ki so jih uporabljali za blagovno menjavo. Te blagovne menjave v sedanjem času skoraj ne najdemo več (Lončar 2008). Najdemo pa zbiratelje teh starih kovancev. Za zbiratelje so zanimivi tudi srebrniki in zlatniki, kateri ima vsak svojo vrednost in v sedanjem času je ponudb in ponudnikov veliko.

Ti dve plemeniti kovini uporabljajo v industriji, medicini, optiki, elektroniki itd. ter seveda najpogosteje v zlatnini in srebrnini (Kovine.si 2013).

V zadnjem času so vedno bolj zanimiva trženja, varčevanja in investiranja zlata in srebra. Dobimo jih v obliki palčke od 1 grama naprej. Vendar je ta oblika varčevanje slabo prepoznavna, čeprav vsak dan poslušamo in beremo o tej temi.

Na besedo trženje ni lahko odgovoriti, čeprav je zelo veliko napisanega in povedanega. Za različne ljudi pomeni različne stvari (Mercer 1999, 11). Najpogostejše misli na besedo trženje so promocija, ustvarjenje, cena, ponudba (Ušaj Hvalič 2011, 102). Za pravilno trženje izdelka ali storitve je potreben temeljni trženjski pristop, pri katerem se ugotavlja in preučuje tržišča, potrebe, želje in zahteve potrošnikov (Meško Štok 2011, 66).

V Sloveniji se največ trži zlato in srebro iz kovnic Umicore, Argor Heraesus SA, Munze Osterreich (Srebrniki 2013). Pazljivi moramo biti, da ima palčka good delivery status. Good delivery status zagotavlja kupcu določeno čistost in maso kupljene kovine. Čistost naložbene palice za zlato je od 999/1000 do 999.9/1000 in za srebro od 995/1000 do 995.9/1000. Kovnice s tem statusom so pod stalnim nadzorom. V Sloveniji morajo biti ti dve kovini testirani tudi pri Uradu RS za meroslovje ter morajo ustrezati vsem standardom, ki jih opredeljuje zakon (V&D zlato 2013a).

Zlato se meri v unčah. Ena unča zlata je 31,10348079 grama (V&D zlato 2013f). Cena 1 unče zlata na dan 22. 1. 2013 je bila 1.198,37 € (Gold price 2013b). Tako kot zlato se tudi srebro meri v unčah. Ena unča srebra je 31,1035 grama. Cena 1 unče srebra pa je bila dne 22. 1. 2013 21,76 € (Gold price 2013a).

Zanimiva je predvsem cena, ki je v zadnji letih zelo visoka. S finančno krizo je tudi zelo narasla ponudba ponudnikov zlata in srebra. Nekateri ponudniki imajo svoje »zlatarne«, ki zlato in srebro samo odkupujejo in ga nato preoblikujejo. Nekaj pa je tudi zelo velikih podjetij, ki se ukvarjajo izrecno s prodajo, kupovanjem, trženjem in varčevanjem v zlatu in srebru v obliki palic. Ker se veliko govori o varčevanju in naložbah in so ljudje zelo nezaupljivi, bomo raziskovali, zakaj je zlato in srebro varna naložba in zakaj je v njej dobro investirati.

V zlato je dobro investirati predvsem zato, ker ohranja svojo vrednost (Lončar 2008). Mnogi strokovnjaki menijo, da je trenutna cena zlata visoka zaradi izčrpanosti nekaterih rudnikov, potrošnje zlata v industriji, medicini ter velikem povpraševanju po naložbah in investiranjih v nekaterih velikih državah, kot so Indija in Kitajska (V&D zlato 2013d).

Zdi se, da so ljudje postali zaprti ter ne sprejmejo novih informacij, sama kriza pa je še dodatno poglobila dvome v samo varčevanje in zanimanje. Mnogi menijo, da je zlato en velik »zlato balon«, ampak zato, ker sploh ne vedo nič ali premalo o zlatu. Zaradi slabe prepoznavnosti zlata in srebra v sedanjem času, bo moje vodilo v zaključni nalogi predvsem predstavitev zlata in srebra, raziskovanje in analiziranje.

O zlatu in srebru se v zadnjem času nenehno govori, a le malo ljudi ve in se dodatno pozanima za informacije. Predstavila bom, kaj je zlato in srebro, njune lastnosti, zgodovino, od kje ju pridobivamo in kako ter seveda uporabo, povpraševanje in ponudbo. Kaj lahko pričakujemo v prihodnosti nam ne more nihče napovedati, lahko pa na osnovi raziskav in podatkov, ki so jih strokovnjaki naredili, ugibamo in predvidevamo, kaj nas čaka.

1.2 Namen in cilji diplomskega dela

Namen zaključne naloge je preučiti trženje in vlogo zlata in srebra v družbi. Na osnovi rezultatov raziskave, želimo podati ugotovitve. Želimo tudi ugotoviti, ali ljudje varčujejo in če, kje in kako varčujejo.

Cilji naloge so:

- preučiti domačo in tujo literaturo s področja zlata in srebra,
- analizirati vlogo in pomen zlata in srebra v družbi,
- s pomočjo ankete izvesti raziskavo o zlatu in srebru,
- na osnovi rezultatov ankete podati ugotovitve.

Glede na namen in zastavljene cilje smo si zastavili tri hipoteze:

H1: Ljudje so seznanjeni z zlatom in srebrom kot obliki varčevanja in trženja.

H2: Zlato in srebro predstavljata pomembno vlogo v družbi.

H3: Ljudje v današnjem času dobro in veliko varčujejo.

Glede na ugotovitve raziskav, bomo postavljene hipoteze potrdili ali ovrgli.

1.3 Predvidene metode za doseganje ciljev

Zaključna naloga je sestavljena iz teoretičnega in empiričnega dela. Teoretični del temelji na prebrani domači in tuji literaturi, prispevkih in člankih, ki govorijo o zlatu in srebru. V veliko pomoč so nam bili tudi članki in prispevki na spletu. Drugi empirični del je sestavljen iz anketnega vprašalnika, ki smo ga na koncu po pridobljenih rezultatih analizirali. Anketa je ponujena naključnim osebam, in sicer na spletu, previden vzorec deležnikov anketiranja je obsegal 200 ljudi. Ta oblika ankete je lažja tako za anketiranca kot za spraševalca. Anketo so izpolnjevale osebe od 18 leta naprej. Anketo smo izvedli v času od 6. junija do 26. junija 2013. Pridobljene podatke smo analizirali, obdelali in utemeljili. Rezultati so prikazani s pomočjo grafov, tabel ter sprotih pojasnil. Na osnovi rezultatov smo tudi postavljene hipoteze potrdili ali ovrgli.

1.4 Predpostavke in omejitve diplomskega dela

Pri pisanju teoretičnega dela smo naleteli na več težav v zvezi z literaturo in viri, saj je ta večinoma v tujih jezikih in nam je prevajanje vzelo veliko časa. Poleg tega je zelo malo literature v knjižni obliki, dostopne so večinoma spletne strani in to me navdaja s strahom, ali so ti podatki res verodostojni.

Z raziskavo smo želeli raziskati, koliko ljudi poznajo zlato in srebro. Lahko si predpostavljamo, da ljudje veliko vedo o teh dveh kovinah. Predpostavljamo si tudi lahko, da so anketiranci reševali anketo vestno in zbrano. Same omejitve in težave se lahko pokažejo pri izpolnjevanju ankete in pridobivanju rezultatov.

Anketiranci lahko izpolnjujejo anketo površno, izmišljeno in zato dobimo nepravilne podatke. Ker bo anketa na spletu, je možnost tudi napačnega avtomatskega seštevanja.

2 ZLATO

Lončar (2008) pravi:

Zlato je v vseh kulturah visoko cenjeno. Zaradi svoje barve, leska in obstojnosti je postalo simbol moči, bogastva in vpliva. Simbolizira sonce, brez katerega življenje ni mogoče. Prav zlato rumena barva je tista, ki že tisočletja fascinira ljudi in daje zlatu vrednost, ki presega vrednost drugih plemenitih kovin, na primer srebra, ki simbolizira luno.

2.1 Vloga in pomen zlata

2.1.1 Zlato

Zlato je zelo redka kovina, ki jo dobimo v naravnem okolju (Zlata rezerva 2013). V naravi se ta kovina pojavlja večinoma kot samorodna v obliki kepe. Na 1 tono izkopane zlate rude se povprečno pridobi od 4 do 6 gramov zlata. Zlato je mehka kovina, zato jo večkrat mešajo z drugimi kovinami, kot so baker in srebro, da pridobi trdnost. Zelo dobro prenaša vlago, toploto ter večino korozivnih sredstev. Karat je enota, s katero merimo maso dragih kamnov in čistosti zlata. Čisto zlato ima 24 karatov (V&D zlato 2013c).

2.1.2 Zgodovina zlata

Denar je veljal in še vedno velja za osnovni temelj društva in gospodarstva. Že naši predniki so živeli v naravnem menjalnem gospodarstvu, kar pomeni da so npr.: mamutove kože zamenjali za kamnite kline ali druge potrebščine (Müller 2007, 54).

Z zlatom se je človek srečal že pred našim štetjem. Po pripovedih so zlato odkrili egiptovski delavci pod nekim starim ognjiščem. Odkrili so ga v 4. tisočletju pred našim štetjem, to odkritje pa je pomenilo nov začetek širjenja zlata. V 7 st. pr. n. št. je kraj Krez iz Lidije majhne zlate kepe prvič opremil z žigom in tako je nastal kovanec. V naslednjih stoletjih so začeli ljudje kovance iz varnostnih razlogov shranjevati pri zlatarjih, za katere so dobili hrambna potrdila (Müller 2007, 54).

V 17. stoletju so uvedli papirnati denar, s katerim se je začela dolgotrajna in raznolika zgodovina spreminjanja kupne moči (V&D zlato 2013e). V letu 1900 se je uvedel zlati standard. Najprej je bil prisoten v Angliji, ki je bila takrat vodilna gospodarska sila na svetu in sčasoma so njena pravila sprejele tudi druge države. Z zlatim standardom so bile glavne valute dolgo stabilne in zaradi te stabilnosti so bile tudi obrestne mere nizke. Klasični zlati standard se je končal z začetkom prve svetovne vojne, ker so jo morale nekatere države financirati (Müller 2007, 55–57). Dokončno pa se je porušil leta 1971, ko ameriška centralna banka ni želela več menjavati dolarjev za zlato (V&D zlato 2013e).

2.1.3 Pridobivanje zlata

Način pridobivanja zlata je odvisen od samega nahajališča. Poznamo več vrst nahajališč, najbolj razširjena so primarna in sekundarna nahajališča. Primarna nahajališča so tista, pri katerem potrebujemo pravi rudarski pristop z vsemi potrebnimi orodji. Sekundarna nahajališča so tista, pri katerih zlato pridobivajo iz rečnih peskov ali proda. Torej, za iskanje zlata v rekah, rabimo veliko manj investicij, le poznati moramo pravo reko, ter imeti veliko časa (Jeršek 1999, 28).

Rudarjenja in pridobivanje zlata je zelo dolg postopek. Strokovnjaki potrjujejo, da ko najdejo nahajališče zlata lahko postopek, da rudnik postane delujoč preteče celo 8 let. V zadnjih 10 letih se je izkopalo 25.000 ton zlata, na novo odkritih le 6.000 ton zlata, kar v povprečju pomeni 2.500 ton izkopanega zlata letno. Po teh podatkih lahko sklepajo celo 30 % upad proizvodnje zlata v naslednjih desetletjih. Zlata je vedno manj. Rudarji morajo kopati za zlato rudo vedno globlje, kar je tudi dražje in nevarnejše (Nakup-zlata.si 2013a). Največja nahajališča zlata so v Severni Ameriki, Avstraliji, Južni Afriki in Rusiji. V povprečju se iz ene tone zlata pridobi 4–6 gramov zlata (V&D zlato 2013c).

Oktober leta 2009 je bilo shranjenih 1.750 ton zlata. Junija leta 2009 je bilo v zlatih rezervah približno 29.697,9 ton zlata. To je približno 20 % vsega zlata, ostalo zlato je v privatni lasti kot naložbeno zlato, nakit itd. (Srebro-zlato 2013).

2.1.4 Ponudba in zaloga zlata

Ponudbo po zlatu delimo na proizvodnjo zlata, reciklirano zlato in ponudbo javnega sektorja. Zaradi visoke cene zlata in finančne krize ljudje prodajajo svoj stari in poškodovani nakit. Po podatkih World Gold Council je bilo v letu 2011 z recikliranjem starega zlata pridobljenih 1.661,2 ton zlata. Največja ponudnica recikliranja je Italija.

Tabela 1: Največje zaloge zlata

Država	v tonah	v % rezerv
Amerika	8.133,5	74,7
Nemčija	3.396	71,4
Mednarodni denarni sklad	2.814	/
Italija	2.451	70,9
Francija	2.435	71,1
Kitajska	1.054,1	1,6
Slovenija	3.2	17,2

Vir: V&D zlato 2013c.

Zgornja tabela nam prikazuje največje zaloge zlata po podatkih World Gold Council v prvem četrtletju leta 2012.

Tabela 2: Največja prodaja zlatih rezerv od leta 2008 do 2012

Država	V tonah
Mednarodni denarni sklad	403,28
Libanon	286,83
Libija	143,82
Egipt	75,61
Francija	56,73
Peru	34,68
Evropska centralna banka	31,55

Vir: V&D zlato 2013c.

Zgornja tabela nam prikazuje največjo prodajo zlatih rezerv od leta 2008 do 2012 po podatkih World Gold Council.

Po tej prodaji Libanon, Libija, Egipt in Peru trenutno nimajo zlatih rezerv (V&D zlato 2013c).

2.1.5 Uporaba zlata

Zlato je zelo uporabna kovina. Zlato služi kot mednarodno plačilno sredstvo v obliki zlatih kovancev in palic. Ker je odporen proti koroziji in je estetsko kakovostna kovina, se ga uporablja v zobozdravstvu kot polnilni material ali rezervni material za prevleke. Uporablja se ga tudi v elektronski industriji zaradi zanesljivosti, odpornosti proti koroziji in dobre procesnosti. V živilski industriji ga uporabljajo za barvilo v obliki lističev za pozlačenje hrane. Kovinsko zlato se šteje za nestrupeno, zlate spojine pa so lahko zelo strupene. Njegova najstarejša vloga je bila v nakitu (zlato-srebro 2013b). Nakit ne pomeni samo prstanov, uhanov, obeskov, verižic in ogrlic, ampak tudi druge okrasne predmete. K okrasnim predmetom lahko štejemo zlate ure, vaze, pokale, cerkvene predmete, lestence, svečnike itd. Nakit je dragocen, spoštovan in nas osebno osrečuje (Jeršek 1999, 32).

2.1.6 Povpraševanje po zlatu

Povpraševanje po zlatu delimo na industrijsko, povpraševanje po zlatu z namenom predelave v nakit, investicijsko in povpraševanje javnega sektorja. V zadnjih letih se povpraševanje po nakitu in industrijsko povpraševanje zmanjšujeta, medtem ko povpraševanje javnega sektorja in investicijsko povpraševanje po zlatu narašča. Po podatkih World Gold Council je bilo v letu 2011 povpraševanje po zlatu za nakit v 1.972,9 tonah ter za 452,7 ton povpraševanja za industrijske namene. Tretjino povpraševanja predstavlja investicijsko povpraševanje,

investicijsko povpraševanje po zlatih palicah in kovanci je v letu 2011 znašalo 1.524,4 tone. Javni sektor je bil kupec 456,4 tone, kar je približno 10 % celotnega povpraševanja.

Tabela 3: Največji kupec zlata

Država	V tonah
Kitajska	454,14
Rusija	376,16
Banka za mednarodne poravnave	346,74
Indija	200
Mehika	116,37
Turčija	93,5
Tajska	68,43
Filipini	40,3
Koreja	40,12
Belorusija	29,38
Kazahstan	24,22

Vir: V&D zlato 2013c.

Zgornja tabela nam prikazuje, katere države v zadnjih 4 letih (2008–2012) kupile največ zlata.

V zadnji letih največ zlata kupujeta Kitajska in Indija. Indija zaradi povečanja deviznih rezerv in porok. Kitajska bi rada povečala svoje devizne rezerve v 10 letih za 15 %. Trenutno Kitajske rezerve znašajo samo 1,6 % oz. 1.051,1 tone. Leta 2002 so ustanovili Šanhajsko borzo zlata. Kitajske oblasti že dolgo spodbujajo svoje prebivalstvo k nakupu investicijskega zlata, ti ne kupujejo samo investicijskega zlata, ampak tudi naložbene palice in kovance ter nakit. Mnogi analitiki pričakujejo v prihodnjih letih rast cene zlata na račun povečanega povpraševanja po zlatu in neelastične ponudbe zlata (V&D zlato 2013c).

2.2 Trženje, naložba in investicija

2.2.1 Trženje zlata

Meško Štok (2011, 1) pravi: »Izraz trženje ima več pomenov in se pojavlja kot proces v poslovnih in ekonomskih dejavnostih organizacije ali kot funkcija, poslovni koncept delovanja organizacije in je tudi znanstvena disciplina.«

Najpogostejše misli ob besedi trženje za doseganje ciljev v organizaciji so kaj ponuditi, kje ponuditi, po kakšni ceni, na koga apelirati in s kakšnim namenom. Podjetje svoje cilje uresničuje le, če mu uspe zadovoljiti porabnike, kar pomeni zadovoljiti njihove želje, okuse, navade itd. (Ušaj Hvalič 2011, 102).

V Sloveniji se največ trži zlato iz kovnic Argor Heraeus SA, Munze Osterreich in Umicore (Srebriki 2013).

Slika 1: Zlata palčka

Vir: Moro 2013.

Zgornja slika nam prikazuje zlato palčko ter njene lastnosti.

Zlato palčko lahko dobimo težko od 1 grama do 1 kilograma. Na zlati palčki mora biti odtisnjena serijska številka palice, žig licenčnega laboratorija, masa, čistina zlata ter ime kovnice, iz katere prihaja zlato.

Čistost zlata se meri po standardu Good delivery liste. Čistost palice je od 999/1000 do 999,9/1000 ali kot se največkrat uporablja izraz 24 karatno zlato. Ta standard zagotavlja mednarodno likvidnost zlatih palic pri bankah in pri uradnih trgovcih. Pravila standarda določa stanovsko združenje LBMA iz Londona, ki hkrati opravlja tudi inšpektorski nadzor v kovnicah (Moro 2013). V Sloveniji morajo biti zlate naložbene palice testirane tudi pri Uradu RS za meroslovje in morajo ustrezati vsem standardom, ki jih opredeljuje Zakon o izdelkih iz plemenitih kovin (V&D zlato 2013a).

Na spletni strani podjetja V&d zlato pravijo, da je pomembno imeti zlato palico iz Good delivery liste zato, ker smo lahko prepričani, da smo za svoj denar dobili obljubljeni kvaliteto in maso kovine ter da ne bomo imeli pri prodaji dodatnih stroškov s preverjanjem ustreznosti kovine. Preverjanje ustreznosti palice je zamuden in drag postopek, ki vedno bremeni prodajalca, zato se je vredno pozanimati že pred nakupom. Prednost, ki jo ima Good delivery lista je tudi ta, da pri zavarovanju posojila, banke dajejo prednost naložbenim palicam preverjenega porekla v vedno bolj zaostrenih finančnih razmerah (V&D zlato 2013a).

2.2.2 Zlato kot naložba in investicija

Zlato je vse od odkritja zelo cenjena kovina in ima visoko ceno. Povpraševanje po zlatu narašča, s tem pa tudi njegova cena. Mnogi strokovnjaki so mnenja, da cena narašča zaradi izčrpanosti rudnikov in vse globljega kopanja za zlatom. Naložba v zlato je dobra investicija za tiste, ki imajo kapital in ne vedo kam bi ga investirali. Naložba v zlato ponuja neko vrsto varnosti, saj je povpraševanje po njem vedno večje in je bilo vedno visoko cenjeno (Plemenite kovine 2013e).

V zadnjih petih letih (2003–2008) je zlato zraslo za 180 %. V sedanjih časih se cene zlata spreminjajo iz dneva v dan (Plemenite kovine 2013b). Cena bo lahko nekaj mesecev zelo rasla in bo nato prišel mesec ali dva, ko bo cena padala. Cena je odvisna tudi od krize, padanje tečajev na borzah in nepremičninskih trgih in negativne tečajne razlike (V&D zlato 2013f).

Slika 2: Cena zlata

Vir: Gold price 2013d.

V zgornjem grafu lahko vidimo, da je cena zlata od leta 2008 pa do sredine leta 2011 strmo in dokaj hitro rasla. Med letoma 2011 in 2012 je nekaj vzponov in padcev, vendar je bila cena grama zlata visoka. Po koncu leta 2012 pa je začela cena zlata padati. Glede na prejšnja obdobja je sedaj cena relativno nizka, kar pomeni, da je čas za kupovanje. Od vsakega ponudnika, ki jih v Sloveniji ni malo, je odvisno kakšen način kupovanja in prodaje ima. V podjetju V&D zlato, d. o. o., lahko kupujemo zlato na mesečni nakup ali opravimo enkratni nakup. Razlika med tema dvema nakupoma je ta, da pri mesečnem nakupu, kupujemo za minimalno 50 € in kupujemo »enote«, kar pomeni en mesec kupimo več zlata en mesec manj odvisno od cene tisti mesec. Ta oblika kupovanja je primerna za dolgoročno varčevanje. Pri enkratnem nakupu pa kupimo za določeno vsoto določeno količino zlata.

Naložbeno zlato ni obdavčeno, kar pomeni, da ob nakupu ne plačamo davka na dodano vrednost na kapitalski dobiček (Zlato-srebro 2013a).

2.3 Varčevanje v zlatu

Največjo bojazen pri varčevalcih in bodočih varčevalcih predstavlja inflacija. Dvome in bojazni pred inflacijo nastanejo tudi takrat, ko se začnemo spraševati, če pravilno varčujemo za naše »stare dni«. Mnogi strokovnjaki nas že veliko časa opozarjajo, da bi morali za naše »stare dni« začeti varčevati že v mladosti. Varčevanje v zlatu predstavlja eno izmed boljših možnosti, saj ohranja svojo vrednost. Če inflacija grozi samemu denarju, pa unča zlata ostaja unča in se nikakor ne more spremeniti (Plemenite kovine 2013h).

Prednost naložbe v zlato je predvsem ta, da nam zlato ponuja varnost. Poleg tega je bilo zlato že od nekdaj zelo visoko cenjeno in bo tudi v prihodnje. Zato se nam ni treba bati vsakodnevnih nihanj cen in o razvoju cen v prihodnje. Mnogi strokovnjaki so mnenja, da je zlato najvarnejša naložba, ki predstavlja zelo nizko tveganje (Plemenite kovine 2013e). Slabost naložbe v zlato je ta, da ne moremo varčevati kratkoročno, ampak le dolgoročno, saj je varčevanje odvisno od vsakodnevnega nihanja cen in ni možno da bi od danes do jutri obogateli (Plemenite kovine 2013d).

3 SREBRO

3.1 Vloga in pomen srebra

3.1.1 Srebro

Srebro je plemenita in obenem mehka težka kovina, ki jo je zelo lahko oblikovati. Srebro ima najvišjo električno prevodnost med vsemi elementi ter najvišjo toplotno prevodnost med vsemi kovinami. Srebro se pojavlja v naravi kot samorodno srebro. Dobimo ga v majhnih zrnih ali nekakšni mrežni strukturi ter v srebrnih rudninah, ki imajo različno vsebnost srebra. Pridobivanje srebra iz srebrovih, svinčenih in bakrovih rudnin je povezano z relativno zapletenimi postopki (Schulte 2012, 58–59). Od leta 1813 srebro uporabljajo pri izdelavi filmov, solarne in toplotne tehnike, čiščenju vode in tudi v farmaciji. Srebro velja za eno prvih kovin, iz katere so kovali denar (Moro in Kandus 2011, 8).

3.1.2 Zgodovina srebra

Prav tako kot zlato so tudi srebro odkrili v 4 tisočletju pr. n. št. (Nakup zlata 2013b). Kovina je postala bolj pomembna približno leta 600 pred našim štetjem, ko so Grki začeli izdelovati srebrne kovance. Znanstveniki domnevajo, da so srebro začeli izkopavati okrog leta 3000 pr. n. št. Takrat so srebro izkopavali predvsem v Anatoliji ter s srebrom oskrbovali malo Azijo, Grčijo in otok Kreto. Nato se je središče izkopavanja preselilo v visoko razvito Grčijo. V Grčiji je bila nekoč visoka kultura in rastoča ekonomija. Od 16. stoletja je proizvodnja srebra poskočila, razlog zato pa je bilo Kolumbovo odkritje Novega sveta. Leta 1870 je bilo na svetu letno proizvedeno približno 80 milijonov unč srebra. Iz leta v leto je število proizvedenih unč srebra naraščalo. Danes je letno izkopanih nekje 800 milijonov unč srebra. Najpomembnejša nahajališča srebra so na ameriški celini, v ZDA, Kanadi, Mehiki, Bolivijo in Peruju (Schulte 2012, 56–57).

3.1.3 Pridobivanje srebra

Srebro se največ pridobiva v rudnikih. Dobi se tudi srebro vezano na svinec, cink, baker ali zlato. To pomeni, da pri zelo rastoči ceni srebra njene količine ni mogoče širiti. Večina srebra je malo pod površjem zemlje, kar pomeni, da se tudi te zaloge počasi bližajo koncu. Največja nahajališča srebra so že izčrpana, glede na povpraševanje v industriji, pa je nova nahajališča vedno težje najti (Nakup zlata 2013b).

3.1.4 Ponudba in povpraševanje po srebru

Povpraševanje po srebru se iz leta v leto veča. Leta 2010 se je povpraševanje po srebru povečalo za 20 % ali 73 ton srebra. Velik porast povpraševanja v obdobju 1998–2000 je posledica delniškega balona. Povpraševanje po srebrnem nakitu in drugih izdelkih je nekako konstantno isto (Müller 2007, 179–187).

Vsako leto The silver institute sodeluje s Thomsonom Reutersom iz Londona, ki pripravi poročilo povpraševanja srebra.

Tabela 4: Povpraševanje po srebru

	2008	2009	2010	2011	2012
Industrija	490,9	403,6	500,7	487,8	465,9
Fotografija	101,3	79,3	72,1	66,1	57,8
Nakit	179,1	178,7	192,8	186,5	185,6
Srebrnine	59,8	55,0	52,8	48,3	44,9
Kovanci in medalje	65,3	78,8	99,4	118,3	92,7

Vir: Silver institute 2013a.

Zgornja tabela nam prikazuje povpraševanje po srebru v milijonih unčah v zadnjih 5 letih.

Tabela 5: Največje proizvajalke srebra

Država	Milijoni unč
Mehika	162,2
Kitajska	117,0
Peru	111,3
Avstralija	56,9
Rusija	45,0
Poljska	41,2
Bolivija	39,7

Vir: Silver institute 2013b.

Zgornja tabela nam prikazuje države, ki so v letu 2012 proizvedle največ srebra.

3.1.5 Uporaba srebra

Srebro je zelo uporabna kovina. Uporabljajo ga v industriji, medicini, za nakit in ostale okrasne predmete, elektroniki, fotografiji in še bi lahko naštevali. Največ se srebro uporablja v industriji, kar je leta 2005 znašalo 90 % vsega povpraševanja. Razloga za porabo srebra v

industriji so edinstvene fizikalne, kemijske in biološke lastnosti, ki so združene v tej žlahtni kovini (Müller 2007, 167).

3.2 Trženje, naložba in investicija srebra

3.2.1 Trženje srebra

Kot zlato se tudi srebro trži iz znanih kovnic, kot so Argor Heraesus SA, Munze Osterreich in Umicore (Srebrniki 2013). Srebrne palice obstajajo v različnih težah in dimenzijah. Na trgu dobimo 100, 250, 500 in 1000 gramske palčke. Majhne palčke so štancane, večje pa ulite. Čistost srebra je 999/1000 tisočink (Schulte 2012, 111–112).

3.2.2 Naložba in investicija srebra

Srebro je že od nekdaj cenjena kovina in bo tudi v prihodnje. Če pa ga primerjamo z zlatom, deluje podcenjeno. V prihodnosti naj bi cena še poskočila, saj se povpraševanje v industriji strmo povzpneja, zaloge srebra pa se od leta 1991 zmanjšale za 90 %. Nekateri strokovnjaki opozarjajo, da bodo zaloge srebra v roku 10 let pošle, če se bo trenutni obseg povpraševanja nadaljeval. Cena srebra se je od leta 2001 do 2008 povečala za 300 %. Večina srebra je proizvedena kot stranski produkt cinka, bakra in svinca (Plemenite kovine 2013a).

Slika 3: Cena srebra

Vir: Gold price 2013c.

Zgornja slika nam prikazuje nihanje ter rast cene srebra v zadnjih 5 letih.

Kot vsaka investicija ima tudi investicija v srebro nekaj pomanjkljivosti. Ena izmed večjih pomanjkljivosti je shranjevanje. Ena unča srebra je relativno poceni v primerjavi z eno unčo zlata. Zavedati se moramo, da bi pri investiranju v srebro potrebovali za kar 60-krat večji sef kot pri zlatu. Druga pomanjkljivost je tudi obdavčitev srebra. Pri nakupu je potrebno plačati

še davek na dodano vrednost samo pri nas v Sloveniji, ampak tudi v drugih državah, le odstotek DDV se razlikuje (Plemenite kovine 2013c).

Prednost investiranja v srebro je predvsem varnost naložbe. Investicija v naložbo ne prinaša nekega velikega zaslужka, vendar pa naložba v srebro ne more skopneti kot investicija v delnice. Leta 1999 je Bill Gates investiral v rudnik srebra The Pan American Silver Corporation. Glede na to, da je Bill najbogatejši človek na svetu, si lahko težko predstavljamo, da ne bi vedel, kaj dela (Plemenite kovine 2013f).

3.2.3 Varčevanje v srebru

Najbolj znana in priljubljena oblika varčevanja v srebru so srebrne palice ali kovanci. Tisti, ki se odločijo za varčevanje v srebru, niso zainteresirani za vzpone in padce cen na borzi. Glavni namen varčevanja je stabilnost in zanesljivost, ki jo srebro dolgoročno ima. Varčevanje denarja doma ali na bankah je bolj tvegano, saj ga lahko »poje« inflacija in tako zmanjša njegovo vrednost. Unča srebra pa le ostaja unča srebra, čeprav se cene nenehno spreminjajo je zelo malo verjetno, da bi v prihodnosti cena tako padla, da bi varčevalec imel večje izgube. Večja verjetnost je, da bo cena ene unče srebra narasla, saj se povpraševanje vsakodnevno veča, zaloga pa manjša (Plemenite kovine 2013g).

4 PRIHODNOST ZLATA IN SREBRA

Deutsch (2007, 221–222) pravi: »Če danes nekdo trdi, da se bo denarni pomen zlata znova večal, bo praviloma naleten na neverjetno začudenje. Zlato je za večino ljudi samo še »barbarski ostanek«, ki mu pripada kvečjemu vloga materiala za zobe ali nakit, toda kot denarna rezerva ali celo denar naj bi zlato svoje že odslužilo.«

Ljudje varčujejo z odpovejo potrošnji, da bi si tako prihranili nekaj denarja za oskrbo v starosti. Ko pa želijo svoje prihranke zamenjati za realne dobrine, ugotovijo, da dobijo precej manj dobrin, kot so prihranili. Temu procesu pravimo inflacija in denar z inflacijo izgublja realno vrednost. Zato je potrebno varčevati v stvareh, ki ohranjajo svojo vrednost, kot sta srebro in zlato (Deutsch 2007, 307–312).

V mesecu juliju (2013) je izšla dvojna številka revije *Moje finance*. Zasledili smo zanimiv članek o zlatu in njegovem padcu. Opisuje nam, da napovedi niso nikoli zanesljive, še posebno pri zlatu, ker niha. Mnogi analitiki so mnenja, da bo cena zlata še upadala. Razlogov za upad cene je veliko. Zmanjšala naj bi se zanimanja vlagateljev in povpraševanj po zlatu. Svoje mnenje je v članku podal tudi Nouriel Roubini, ki je prepričan o popolnem razpoku zlatega balona. Sam napoveduje, da bo cena za unčo zlata padla pod tisoč dolarjev. Razlog vidi v globalnem pomanjkanju pojava inflacije, ki je ni kljub naraščanju količine denarja v obtoku (Mihajlović 2013).

Mnenja o tem ali se bo upad cene zlata nadaljeval ali pa se ustavil in obrnil nazaj v rast so precej različna. Ker so časi postali nepredvidljivi, ni nekega jasnega dolgoročnega gibanja, kam se bodo obrnili borza, gospodarstvo, inflacija in ostali dejavniki, ki vplivajo na ceno (Mihajlović 2013).

5 RAZISKAVA

V tem poglavju so predstavljeni rezultati ankete trženja in vloga zlata in srebra v družbi. Rezultati so analizirani ter grafično prikazani.

5.1 Način zbiranja podatkov

V empiričnem delu zaključne projektne naloge smo izvedli spletni anketni vprašalnik. Anketa je bila odprta od 6. do 26. junija 2013. Anketo je rešilo 200 anketirancev od 18. leta dalje.

5.2 Metoda analiziranja podatkov

Za spletno obliko anketiranja smo se odločili zaradi lažjega in hitrejšega zbiranja. Anketa je bila anonimna in anketiranci so lahko ob kateremkoli času izpolnjevali anketo ter jo tudi istočasno oddali. Zbrali smo 200 izpolnjenih anket v času od 6. do 26. junija. Vprašanja v anketi ter njihovi odgovori, so namenjeni zgolj raziskavi v zaključni nalogi. Dobljene podatke smo obdelali in utemeljili. Zbrani podatki so tudi grafično prikazani ter obdelani s pomočjo programa Microsoft Excel.

S pomočjo ankete smo želeli ugotoviti poznavanje in seznanjenost ljudi s trženjem in vlogo zlata in srebra v družbi, ter ali ljudje varčujejo in če, kje in kako varčujejo. Anketni vprašalnik je zajemal vprašanja, ki smo jih s pomočjo zastavljenih hipotez potrdili ali ovrgli.

Glede na namen in zastavljene cilje, smo si zastavili tri hipoteze:

H1: Ljudje so seznanjeni z zlatom in srebrom kot obliko varčevanja in trženja.

H2: Zlato in srebro predstavljata pomembno vlogo v družbi.

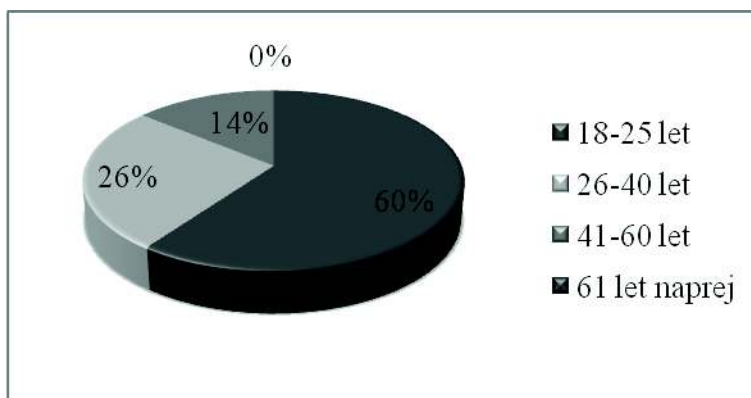
H3: Ljudje v današnjem času dobro in veliko varčujejo.

5.3 Analiza rezultatov raziskave

S pomočjo grafov, tabel in sprotnih pojasnil smo prikazali in opisali pridobljene rezultate ankete.

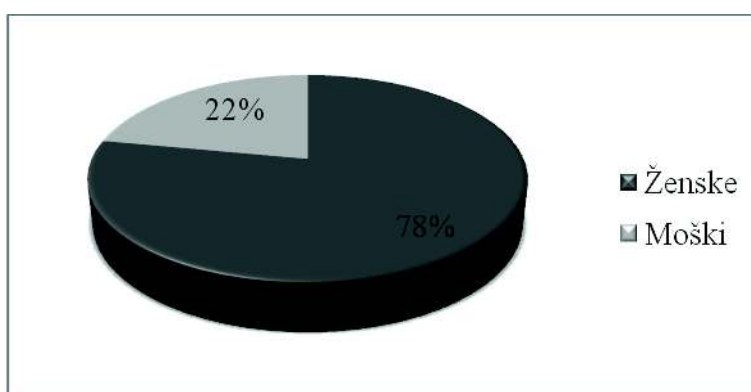
5.3.1 Trženje in vloga zlata in srebra

Osebni podatki anketirancev:

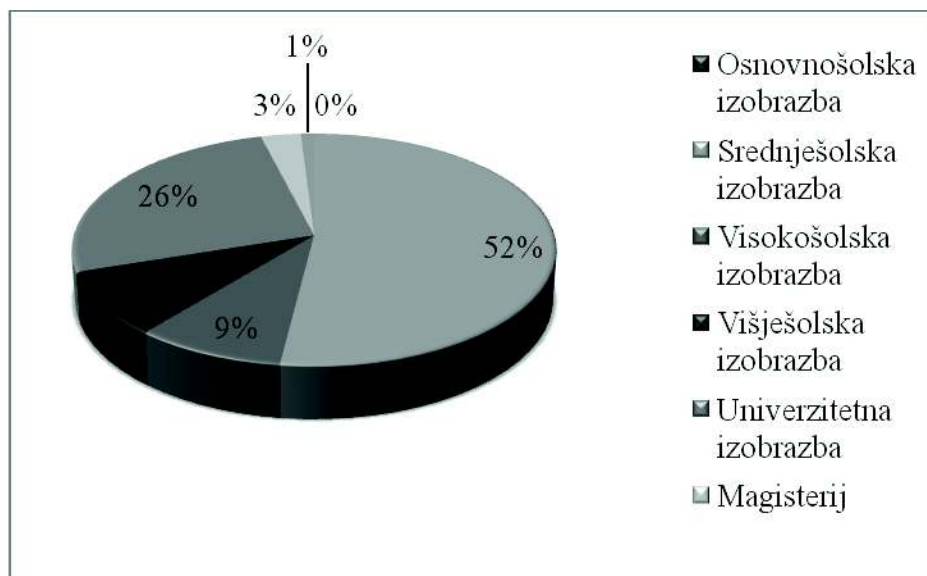
Slika 4: Starost anketirancev

Največ anketirancev je bilo v starosti skupini od 18 do 25 let. V starosti skupini od 26 do 40 let je bilo 26 % anketirancev. Najmanj anketirancev, in sicer 14 %, je bilo v skupini od 41 do 60 let. V skupini od 61. leta dalje pa ni bilo nobenega anketiranca.

Slika 5: Spol anketirancev

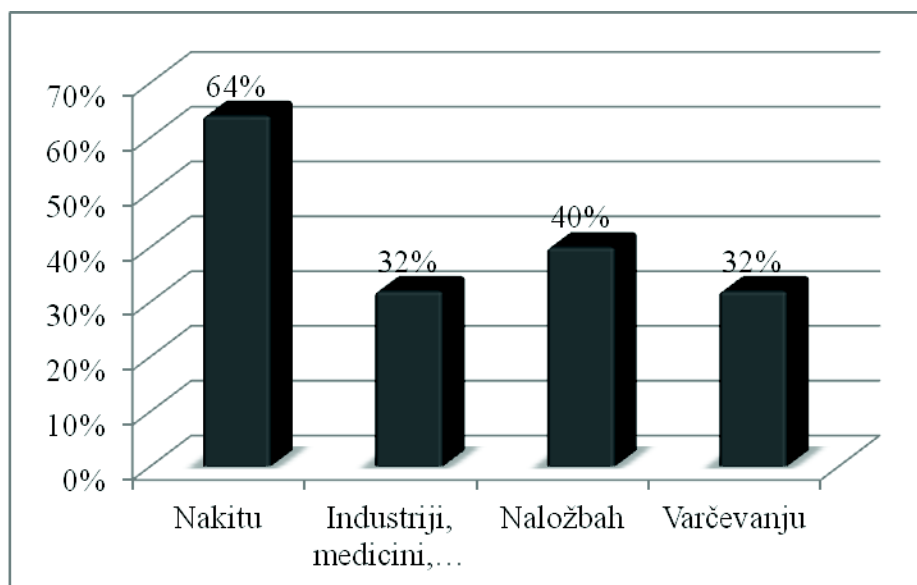
Zgornji graf prikazuje delež anketirancev po spolu. Iz grafa je razvidno, da so v veliki večini anketo izpolnjevale ženske, kar 78 %, moški pa le 22 %.

Slika 6: Stopnja izobrazbe

Zgornji graf prikazuje izobrazbo anketirancev. Največ anketirancev ima srednješolsko izobrazbo, to je 52 %, ter nekaj manj, 26 %, pa univerzitetno izobrazbo. 9 % anketirancev ima visokošolsko in višješolsko izobrazbo, ter 3 % anketirancev ima magisterij. 1 % anketirancev ima narejen doktorat. Samo osnovnošolske izobrazbe pa nima nihče.

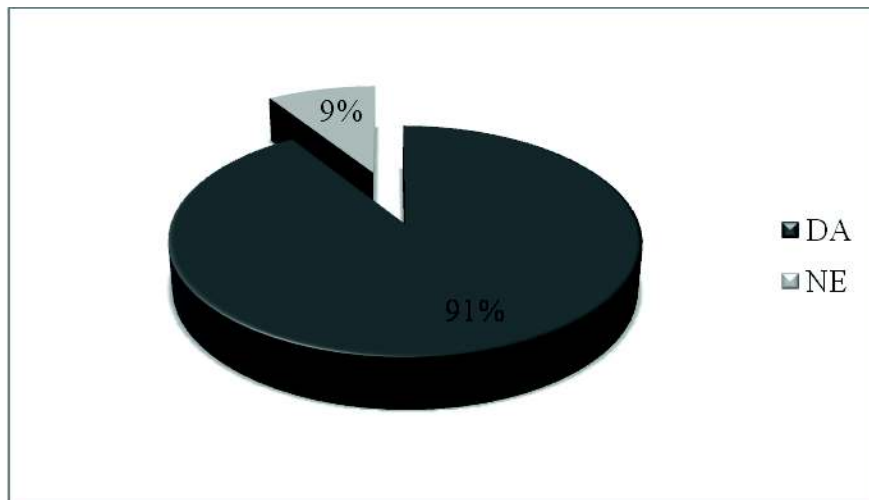
1. Vprašanje: Zlato in srebro je najbolj uporabno v:

Slika 7: Uporabnost zlata in srebra

Na zgornje vprašanje smo imeli možnost več odgovorov. Od anketirancev smo želeli izvedeti, kje mislijo, da se zlato in srebro največ uporablja. 64 % anketirancev meni, da se največ zlata in srebra uporablja v nakitu. 40 % anketirancev meni, da se ti dve kovini največ uporabljata v naložbah, 32 % pa v industriji, medicini ter varčevanju.

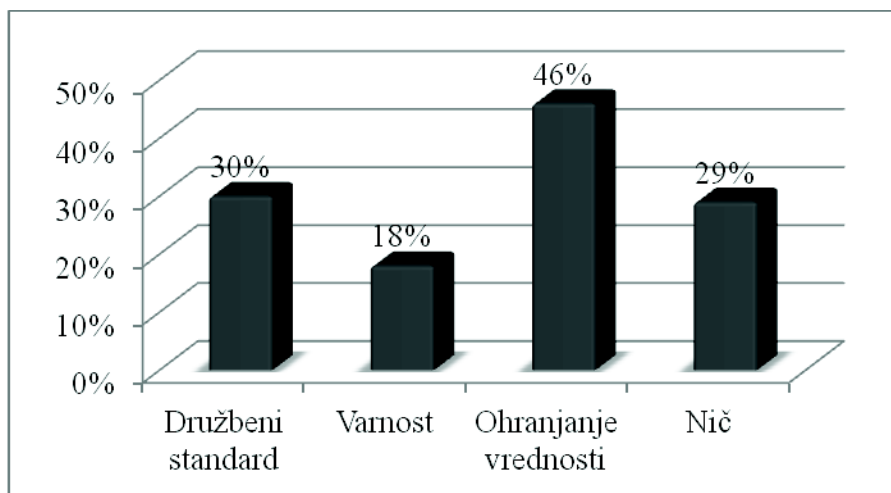
2. Vprašanje: Ali veste, da zlato in srebro ohranja svojo vrednosti?

Slika 8: Mnenje ali zlato in srebro ohranja svojo vrednost

Z zgornjim vprašanjem smo želeli izvedeti, ali anketiranci vedo ali zlato in srebro ohranja svojo vrednost. 91 % anketirancev je odgovorilo, da ti dve kovini ohranjata svojo vrednost. 9 % anketirancev pa meni, da ti dve kovini ne ohranjata svoje vrednosti.

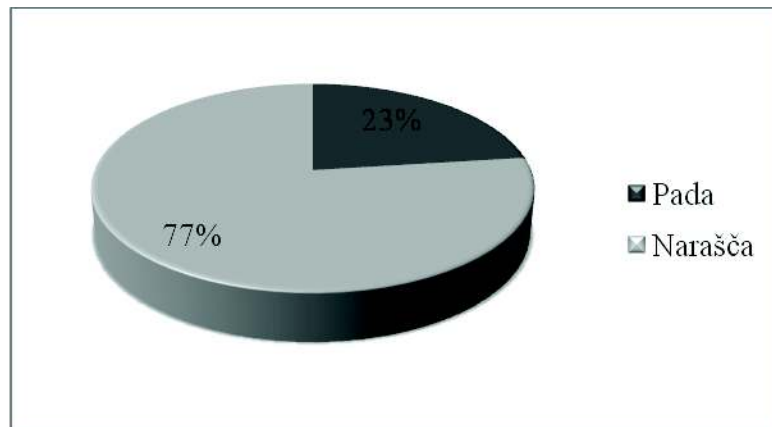
3. Vprašanje: Kaj za vas pomenita zlato in srebro?

Slika 9: Kaj za anketiranca pomeni zlato in srebro

Zgornja slika prikazuje mnenja anketirancev, kaj za njih pomeni zlato in srebro. Možnih je bilo več odgovorov. Da zlato in srebro pomenita ohranjanje vrednosti, meni 46 % anketirancev, družbeni standard 30 %, ter varnost 18 %. 29 % anketirancev zlato in srebro ne pomenita nič.

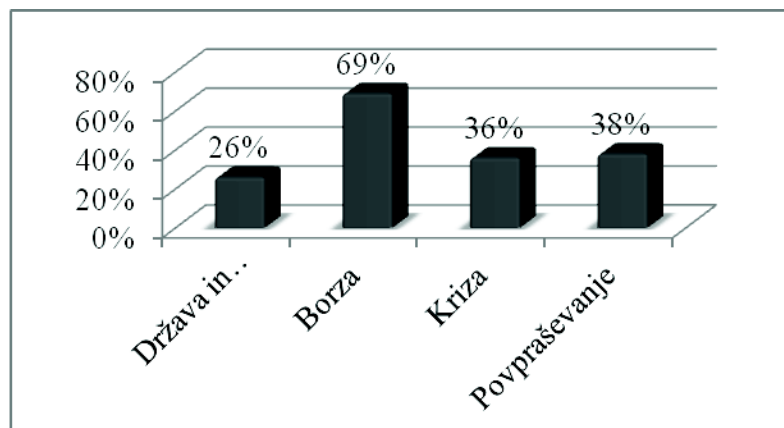
4. Vprašanje: Kaj menite, da povpraševanje po zlatu in srebru narašča ali pada?

Slika 10: Mnenje ali zlato in srebro pada ali narašča

Z zgornjim vprašanjem smo želeli izvedeti mnenje anketirancev ali povpraševanje po zlatu in srebru pada ali narašča. 77 % anketirancev je mnenja, da povpraševanje narašča in 23 % jih meni, da povpraševanje pada.

5. Vprašanje: Kaj vpliva na ceno zlata in srebra?

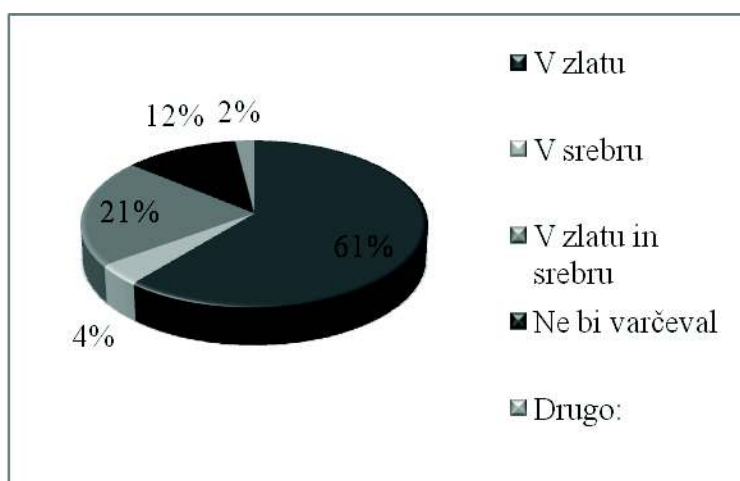

Slika 11: Kaj vpliva na ceno zlata in srebra

Zgornja slika prikazuje mnenja, kaj vpliva na ceno zlata in srebra. Možnih je bilo več odgovorov. Večina anketirancev se je odločila, da za ceno kovin vpliva borza (69 %). 38 % anketirancev je mnenja, da na ceno vpliva povpraševanje, 36 % pa, da vpliva kriza, ter 26 % država in politika.

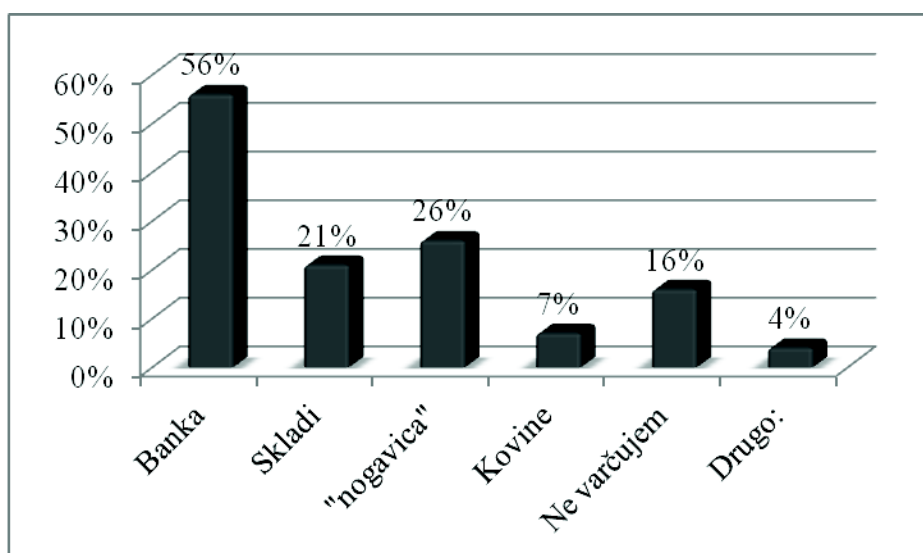
6. Vprašanje: V kateri kovini bi varčevali, če bi se odločili za tako varčevanje?

Slika 12: Varčevanje v kovini

Zgornja slika prikazuje, kje bi anketiranci varčevali, če bi se odločili za tako vrsto varčevanja. Večina bi varčevala v zlatu, to je 61 %, 4 % anketirancev bi varčevalo v srebru, v obeh kovinah bi varčevalo 21 % anketirancev. 12 % anketirancev se za tako vrsto varčevanja ne bi odločilo. V anketi smo imeli možnost napisati tudi kje drugje bi anketiranci varčevali. 2 % anketirancev bi se odločila za varčevanje v denarju, bakru, platini in titanu.

7. Vprašanje: Če varčujete, kje varčujete?

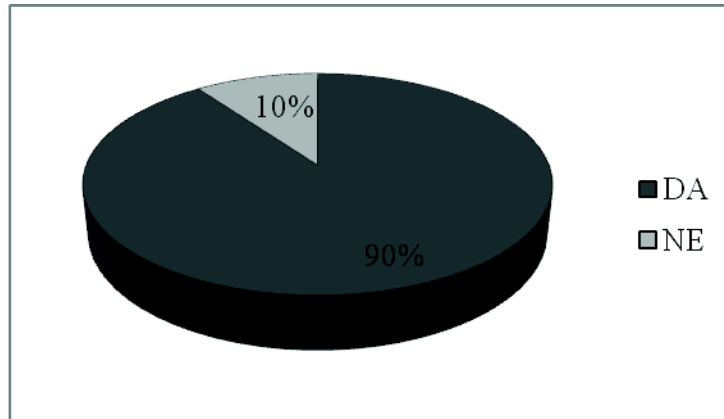

Slika 13: Kje anketiranci varčujejo

Zgornji graf prikazuje kje anketiranci varčujejo, če varčujejo. Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Več kot polovica anketirancev jih varčuje v bankah, 21 % anketirancev v skladih, 7 % v kovinah. Veliko anketirancev še vedno varčuje doma v »nogavici«, kar 26 %. 16 % anketirancev pa ne varčuje nikjer. Imeli smo možnost tudi drugih odgovorov, 4 % anketirancev varčuje doma in v nepremičninah, ter v inovacijskih podjetjih.

Nekateri anketiranci bi varčevali, ampak nimajo dovolj sredstev. Predvidevam, da so to večinoma mladi, ki še nimajo redne službe in rednih prihodkov.

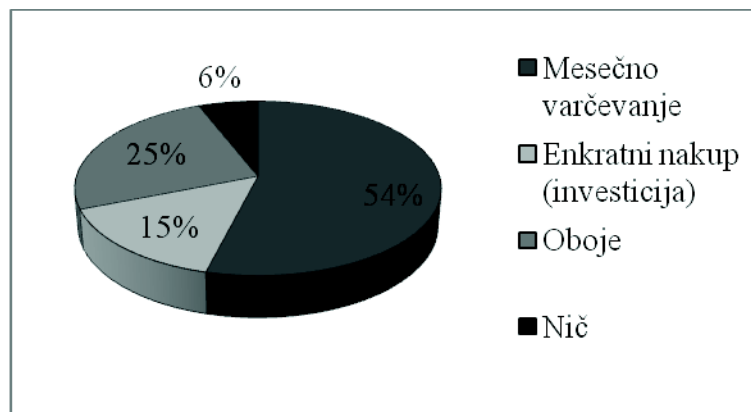
8. Vprašanje: Ali menite, da je pomembno pričeti z varčevanjem že v zgodnjih letih?

Slika 14: Ali je pomembno začeti zgodaj z varčevanjem?

Zgornji graf prikazuje mnenje anketirancev, ali je pomembno začeti z varčevanjem že v zgodnjih letih. 90 % anketirancev se strinja, da je pomembno začeti v zgodnjih letih z varčevanjem, ostalih 10 % pa je mnenja, da ni potrebno začeti v zgodnjih letih.

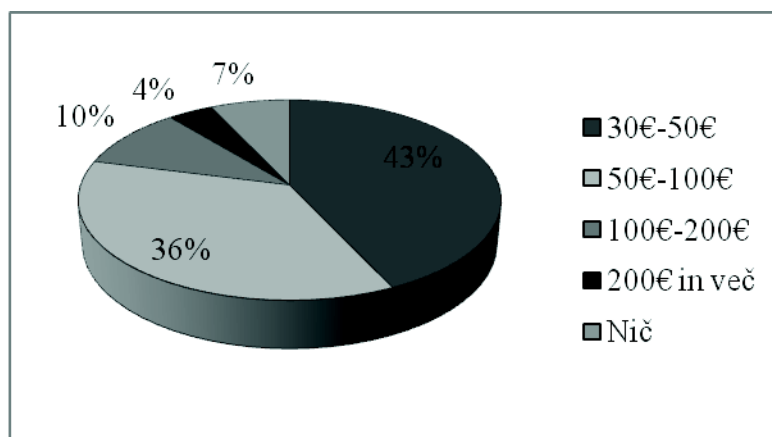
9. Vprašanje: Kakšna vrsta varčevanja ali investicije bi vas zanimala?

Slika 15: Vrsta varčevanja

Zgornji graf nam prikazuje za kakšno vrsto varčevanja ali investicije bi se anketiranci odločili. 54 % anketirancev bi se odločilo za mesečno varčevanje, 15 % anketirancev za enkratni nakup (investicijo). Za obe vrsti varčevanja bi se odločilo 25 % anketirancev, 6 % anketirancev se ne bi odločilo za nobeno vrsto varčevanja.

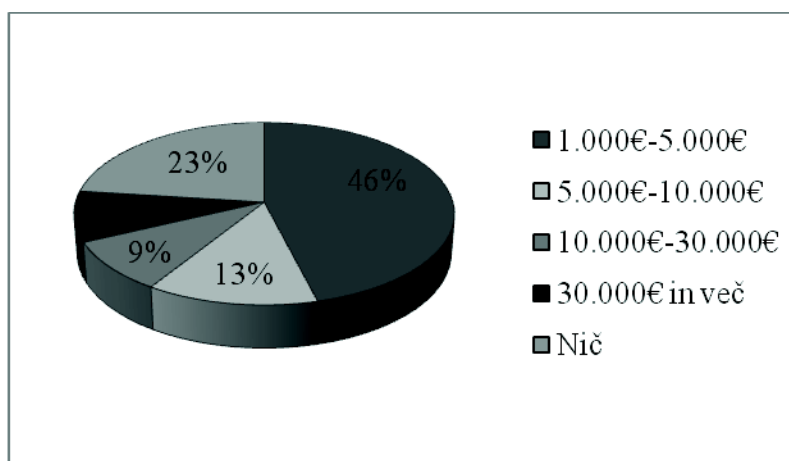
10. Vprašanje: Kolikšen znesek bi bili pripravljene dati za mesečno varčevanje?

Slika 16: Mesečno varčevanje

Zgornji graf nam prikazuje, kolikšen znesek bi bili anketiranci pripravljene dati za mesečno varčevanje. 43 % anketirancev je odgovorilo, da bi bili pripravljene dati za mesečno varčevanje od 30 do 50 €, 36 % anketirancev pa od 50 do 100 €. Za mesečno varčevanje od 100 do 200 € bi bilo pripravljeno dati 10 % anketirancev, 4 % anketirancev bi bilo pripravljeno dati za mesečno varčevanje več kot 200 €. 7 % anketirancev pa ni pripravljeno mesečno varčevati.

11. Vprašanje: Kolikšen znesek bi bili pripravljene vložiti v enkratni nakup?

Slika 17: Enkratni nakup

Zgornji graf prikazuje kolikšen znesek bi bili pripravljene vložiti anketiranci za enkratni nakup ali investicijo. Znesek od 1.000 do 5.000 € bi bilo pripravljeno vložiti 46 % anketirancev, ter od 5.000 do 10.000 € pa 13 %. 9 % anketirancev bi bilo pripravljeno vložiti od 10.000 do 30.000 €, več kot 30.000 € bi bilo prav tako pripravljenih 9 % anketirancev. 23 % anketirancev ni pripravljeno dati nič, oziroma ne bi naredilo enkratnega vložka.

5.4 Povzetek raziskave

Z zaključno projektno nalogo smo želeli ugotoviti anketirančevo poznavanje zlata in srebra. Predvsem smo želeli izvedeti, ali varčujejo in če, kje in kako varčujejo, koliko se jim zdi pomembno varčevati.

S pomočjo ankete smo ugotovili, da so anketni vprašalniki reševale predvsem ženske. Največ anketirancev je bilo starih od 18 do 25 leta. Anketo so reševali največ anketiranci s srednješolsko in univerzitetno izobrazbo.

S prvim vprašanjem smo želeli izvedeti, kaj anketiranci menijo, kje sta kovini najbolj uporabni. Ker je bilo možnih več odgovorov, nismo dobili toliko točnih rezultatov, kot če bi bil možen le en odgovor. Anketiranci so mnenja, da se še vedno največ zlata in srebra uporablja v nakitu. Zadnjih nekaj let sta ti dve kovini vedno več uporabni v naložbah in varčevanjih, saj nam jih na vsakem koraku ponujajo. Rezultati nam pokažejo, da so anketiranci s to obliko uporabnosti seznanjeni, ampak še vedno ne toliko kot z uporabnostjo v nakitu. Moje mnenje je, da so se odločili, da sta ti dve kovini najbolj uporabni v nakitu, ker je znan že od nekdaj in ga ima vsak tudi doma.

V drugem vprašanju smo želeli izvedeti, ali anketiranci vedo, da ti dve kovini ohranjata svojo vrednost. Večina, kar 91 % anketirancev, ve, da zlato in srebro ohranjata vrednost.

S tretjem vprašanjem smo želeli izvedeti, kaj za anketirance pomenita zlato in srebro. Ker je bilo tudi tukaj možnih več odgovorov, nismo dobili tako točnih podatkov, kot če bi bil le en odgovor. Anketiranci so v večini mnenja, da zanje pomenita ohranjanje vrednosti in družbeni standard. Za kar 29 % anketirancev pa ti dve kovini ne pomeni nič.

V četrtem vprašanju smo želeli izvedeti, kaj menijo anketiranci ali povpraševanje po zlatu in srebru pada ali narašča. Večina anketirancev je mnenja, da povpraševanje narašča. Moje mnenje je, da je večina anketirancev mnenja, da povpraševanje narašča, ker nas na vsakem koraku opozarjajo na zlato in srebro. V zadnjih nekaj letih so »zlatarne« z odkupovanjem in prodajo predvsem zlata zrasle kot gobe po dežju. Na njiju nas opozarjajo po raznih medijih, kot so televizija, radio, razni časopisi ter seveda internet.

V petem vprašanju smo želeli izvedeti, kaj vpliva na ceno zlata in srebra. Tudi pri tem vprašanju smo imeli možnost več odgovorov. Večina je mnenja, da na ceno zlata in srebra vpliva borza. Nekateri anketiranci (le okrog 40 %) so mnenja, da vplivata tudi povpraševanje in kriza.

V letošnjem letu (2013) je cena zlata izredno padla. V reviji Moje finance so napisali tri strani dolg članek na to temo. Od vrednosti 1.806 dolarjev na unčo je cena padla na 1.180 dolarjev za 31,1- gramsko unčo. V članku je omenjena Irena Moro, ki je predstavnica družbe Moro.

Gospa Irena je povedala, da je upad cene vedno dobra priložnost za nakup in da se jim je po padcu cen povečalo povpraševanje po naložbenem zlatu (Mihajlović 2013).

V šestem vprašanju smo od anketirancev želeli izvedeti, v kateri kovini bi varčevali, če bi se odločili za to vrsto varčevanja. Večina, kar 61 %, bi se odločila za varčevanje v zlatu. 21 % anketirancev bi se odločilo za varčevanje v obeh kovinah. Sama sem mnenja, da bi se odločili za zlato zato, ker se ga več omenja in tudi, ker zlati nakit velja za dragocenejšega od srebrnega.

V sedmem vprašanju smo anketirance spraševali, ali varčujejo in če, kje varčujejo. Večina anketirancev varčuje v bankah. V zadnjih letih je postalo varčevanje, predvsem vprašanje kje varčevati, pogosta tema pogovora. Če se sami vprašamo, kje je najbolj varno spraviti svoje prihranke in hkrati nekaj privarčevati, pridemo kmalu do velike dileme.

Pri osmem vprašanju smo spraševali, ali je pomembno začeti z varčevanjem že v zgodnjih letih. 90 % anketirancev je odgovorilo, da je pomembno pričeti zgodaj varčevati. Varčujemo vedno dolgoročno in ne od danes do jutri.

V devetem vprašanju smo spraševali anketirance, kakšna vrsta varčevanja ali investicije bi jih zanimala. Večina se jih je odločila za mesečno varčevanje. Na ta način je lažje varčevati, saj lahko postopoma pridemo do določene vsote, če nimamo že na začetku večje vsote denarja.

Pri desetem vprašanju smo od anketirancev želeli izvedeti, kolikšen znesek bi bili pripravljeni dati za mesečno varčevanje. Večina anketirancev bi varčevala z zneskom od 30 do 50 € in nekaj manj, 36 % anketirancev, pa od 50 100 € na mesec. Ker pa smo že nekaj let v finančni krizi in večina mladih nima redne službe, je razumljivo, da ne morejo varčevati z visokimi zneski ali sploh ne morejo varčevati. V teh časih je večina ljudi izredno varčnih in o varčevanju niti ne razmišljajo.

Pri zadnjem, enajstem, vprašanju smo želeli izvedeti, kolikšen znesek bi bili anketiranci pripravljeni vložiti v enkraten nakup ali investicijo. 46 % anketirancev bi vložila enkraten znesek od 1.000 do 5.000 €. 23 % anketirancev pa se za tako vrsto naložbe ne bi odločila.

Glede na namen in zastavljene cilje smo si na začetku dela zastavili tri hipoteze. S pomočjo rezultatov ankete in predelane tematske literature bomo v nadaljevanju potrdili ali ovrgli postavljene hipoteze.

H1: Ljudje so seznanjeni z zlatom in srebrom kot obliko varčevanja in trženja

S hipotezo H1 smo želeli izvedeti, ali so anketiranci seznanjeni z zlatom in srebrom kot obliko varčevanja in trženja. Hipotezo H1 potrjujemo. Anketiranci so seznanjeni z zlatom in srebrom kot obliko varčevanja in trženja. Vendar, kot smo lahko razbrali iz rezultatov v

anketi, se te oblike varčevanja ne poslužujejo. Lahko jim ta način varčevanja še ni bil konkretno predstavljen, ali pa jim ta oblika varčevanja ne ugaja in ji ne zaupajo.

H2: Zlato in srebro predstavljata pomembno vlogo v družbi

S hipotezo H2 smo želeli izvedeti ali zlato in srebro predstavlja pomembno vlogo v družbi. Hipotezo H2 smo ovrgli, ker anketirancem ti dve kovini ne pomenita veliko. Anketiranci vedo, da zlato in srebro ohranjata svojo vrednost in nam dajeta družbeni standard, vendar jim v družbi ne predstavljata pomembne vloge.

H3: Ljudje v današnjem času dobro in veliko varčujejo

S hipotezo H3 smo želeli izvedeti, ali anketiranci v današnjem času dobro in veliko varčujejo. Hipotezo H3 potrjujemo. Iz rezultatov lahko sklepamo, da anketiranci dobro varčujejo. Večina jih varčuje v bankah, nekaj jih doma v »nogavici« ter skladih. V kovinah jih varčuje le 7 % anketirancev. Ali dobro varčujejo, pa morajo sami vedeti, kaj je za njih dobro kljub krizi. Varčevanje v bankah; banke izgubljajo zaupanja, vendar še vedno večina ljudi varčuje tam, ker nekako ne vedo, kam bi vložili svoj denar. Varčevanje v skladih; nekateri skladi zelo dobro delajo, nekateri manj. Zavarovalnice so izgubile veliko stalnih strank zaradi nategovanj, ker so posredniki delali le na tem, da naredijo pogodbo in provizijo zase in ne za dobrobit stranke. Varčevanje doma; denar v »nogavici« izgublja na vrednosti, vedno manj je vreden. Zato je res veliko vprašanje, ali dovolj dobro varčujemo. Vsaka vrsta varčevanja ima svoje prednosti in slabost, zato je odločitev vsakega posameznika, katero vrsto varčevanja bo izbral.

6 SKLEP

Zlato in srebro sta v zadnjih letih zelo pogosto omenjena. Na osnovi raziskave smo želeli ugotoviti, koliko ljudje poznajo zlato in srebro in kako varčujejo.

S pomočjo ankete smo pridobili rezultate. Iz raziskave je razvidno, da so ljudje seznanjeni z zlatom in srebrom kot obliko varčevanja in trženja. Zlato in srebro anketirancem ne predstavlja pomembne vloge v družbi. Večina anketirancev varčuje v bankah in raznih skladih. Nekateri anketiranci hranijo svoje prihranke tudi doma ali pa jih vlagajo v nepremičnine. V raziskavi so nekateri odgovorili, da bi varčevali pa nimajo denarja. To je posledica finančne krize, ki je že nekaj let v Sloveniji. Posledica te krize je tudi poslabšan trg dela, ampak ne samo za nas mlade, ampak tudi za ostale. Po celotni analizi lahko sklepamo, da bi vsi anketiranci lahko več in bolje varčevali, če ne bi bilo zadnja leta takih razmer.

Kam dati svoje prihranke, da bo čim bolj varno? To vprašanje si zastavi marsikdo izmed nas. Banke vsakodnevno medijsko izgublajo »dober glas« med strankami. Prav tako so na »slabem glasu« zavarovalnice, ki ponujajo raznovrstne varčevalne pakete v skladih. Stranke vlagajo, ker menijo, da bodo čez nekaj let nekaj privarčevale in na koncu imajo še manj, kot so vložile. Ugotovili smo, da je na trgu še nekaj dobrih ponudb, vendar moramo biti vedno pripravljeni prisluhniti in ne skleniti prve pogodbe, ki nam je ponujena.

Trenutno je najbolj varno varčevati v kovinah, ker ohranjajo svojo vrednost. O svojem denarju vsak sam odloča, kam ga bo vložil in kam ne.

Kaj se bo dogajalo z zlatom in srebrom ne more nihče napovedati. Do konca leta 2012 je zlato vrtoglavo raslo. Z začetkom letošnjega leta (2013) pa je začelo padati. To je priložnost za kupovanje po nižji ceni in večji količini. Kaj se bo dogajalo v prihodnosti lahko samo predvidevamo. V sami nalogi smo omenili, da je zlata in srebra vedno manj. Rudniki postajajo zaradi velikega povpraševanja izčrpani. Posledica višje cene zlata in srebra je, da je potrebno vedno globlje kopati, kar postaja dražje in zahtevnejše. Sami predvidevamo, da se bo cena zlata in srebra začela višati, ker zlato in srebro ohranjata svojo vrednost in ščitita premoženje v boju proti inflaciji.

LITERATURA

- Deutsch, Reinhard. 2007. *Zarota srebra*. Tržič: Učila International.
- Jeršek, Miha. 1999. *Zlato*. Begunje: Galerija Avsenik-Hohner.
- Lončar, Mitja. 2008. *Zakaj zlato*. <https://www.moro.si/zakaj-zlato-mag-mitja-loncar/> (10. 12. 2012).
- Mercer, David. 1999. *Trženje za managerje*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
- Meško Štok, Zlatka. 2011. *Trženje med organizacijami : usmeritev managementa in tržnikov v znanje*. Ljubljana: Zavod za varnostne strategije pri Univerzi v Mariboru.
- Mihajlović Stela. 2013. *Zlato izgublja tla pod nogami. Koliko še lahko pade?. Revija Moje finance*. julij/avgust, 32 - 34.
- Moro, Irena in Bogdan Kandus. 2011. *Srebro, platina, paladij, naložba prihodnosti*. Maribor: Zavod za varnostne strategije pri Univerzi Maribor.
- Müller, Jürgen. 2007. *Generacija zlato*. Tržič: Učila International; Šenčur: Elementum - Ag d. o. o.
- Schulte, Thorsten. 2012. *Rešite svoje premoženje, kupite srebro*. Tržič: Učila International.
- Ušaj Hvalič, Tanja. 2011. *Poslovanje podjetij: management in trženje*. Celovec: Mohorjeva.

VIRI

- Gold price. 2013a. *Cena srebra*. [Http://goldprice.org/](http://goldprice.org/) (22. 2. 2013).
- Gold price. 2013b. *Cena zlata*. [Http://goldprice.org/](http://goldprice.org/) (22. 2. 2013).
- Gold Price. 2013c. *Graf cene srebra*. [Http://www.goldprice.org/spot-gold.html](http://www.goldprice.org/spot-gold.html) (14. 5. 2013).
- Gold price. 2013d. *Graf cene zlata*. [Http://www.goldprice.org/spot-gold.html](http://www.goldprice.org/spot-gold.html) (6. 5. 2013).
- Kovine.si. 2013. *ABC investiranja v fizično zlato in srebro*.
[Http://www.kovine.si/index.php?option=com_content&view=article&id=1558:4-uporaba-zlata&catid=14:abc-investiranja-v-fizino-zlato-in-srebro&Itemid=90](http://www.kovine.si/index.php?option=com_content&view=article&id=1558:4-uporaba-zlata&catid=14:abc-investiranja-v-fizino-zlato-in-srebro&Itemid=90) (23. 2. 2013).
- Moro. 2013. *Standard Good delivery*. [Https://www.moro.si/nalozbe-v-zlato/standard-good-delivery-good-delivery-bars/](https://www.moro.si/nalozbe-v-zlato/standard-good-delivery-good-delivery-bars/) (4. 5. 2013).
- Nakup-zlata. 2013a. *Pridobivanje in zaloga zlata*. [Http://www.nakup-zlata.si/pridobivanje_in_zaloga_zlata](http://www.nakup-zlata.si/pridobivanje_in_zaloga_zlata) (11. 4. 2013).
- Nakup-zlata. 2013b. *Zgodovina in pridobivanje srebra*. [Http://www.nakup-zlata.si/zgodovina_in_pridobivanje_srebra](http://www.nakup-zlata.si/zgodovina_in_pridobivanje_srebra) (11. 5. 2013).
- Plemenite kovine. 2013a. *Investiranje v srebro*.
[Http://www.plemenitekovine.info/srebro/investiranje_v_srebro.html](http://www.plemenitekovine.info/srebro/investiranje_v_srebro.html) (14. 5. 2013).
- Plemenite kovine. 2013b. *Investiranje v zlato*.
[Http://plemenitekovine.info/zlato/investiranje_v_zlato.html](http://plemenitekovine.info/zlato/investiranje_v_zlato.html) (6. 5. 2013).
- Plemenite kovine. 2013c. *Pomanjkljivosti investiranja v srebro*.
[Http://www.plemenitekovine.info/srebro/pomanjkljivosti_investiranja_v_srebro.html](http://www.plemenitekovine.info/srebro/pomanjkljivosti_investiranja_v_srebro.html) (14. 5. 2013).
- Plemenite kovine. 2013d. *Pomanjkljivosti investiranja v zlato*.
[Http://www.plemenitekovine.info/zlato/pomanjkljivosti_investiranja_v_zlato.html](http://www.plemenitekovine.info/zlato/pomanjkljivosti_investiranja_v_zlato.html) (7. 5. 2013).
- Plemenite kovine. 2013e. *Prednosti investiranja v zlato*.
[Http://www.plemenitekovine.info/zlato/prednosti_investiranja_v_zlato.html](http://www.plemenitekovine.info/zlato/prednosti_investiranja_v_zlato.html) (7. 5. 2013).
- Plemenite kovine. 2013f. *Prednosti investiranja v srebro*.
[Http://www.plemenitekovine.info/srebro/prednosti_investiranja_v_srebro.html](http://www.plemenitekovine.info/srebro/prednosti_investiranja_v_srebro.html) (14. 5. 2013).
- Plemenite kovine. 2013g. *Varčevanje v srebru*.
[Http://www.plemenitekovine.info/srebro/varcevanje_v_srebru.html](http://www.plemenitekovine.info/srebro/varcevanje_v_srebru.html) (18. 5. 2013).
- Plemenite kovine. 2013h. *Varčevanje v zlatu*.
[Http://www.plemenitekovine.info/zlato/varcevanje_v_zlatu.html](http://www.plemenitekovine.info/zlato/varcevanje_v_zlatu.html) (7. 5. 2013)
- Srebrniki. 2013. *Zlate palice*. [Http://www.srebrniki.com/zlate-palice.html](http://www.srebrniki.com/zlate-palice.html) / (13. 2. 2013).
- Srebro-zlato. 2013. *Zlato*. [Http://srebro-zlato.com/zlato](http://srebro-zlato.com/zlato) (15. 4. 2013).
- The Silver institute. 2013a. *Silver production*. [Http://www.silverinstitute.org/site/supply-demand/silver-production/](http://www.silverinstitute.org/site/supply-demand/silver-production/) (13. 5. 2013).
- The Silver institute. 2013b. *Supply&demand*. [Http://www.silverinstitute.org/site/supply-demand/](http://www.silverinstitute.org/site/supply-demand/) (13. 5. 2013).

- V&D zlato. 2013a. *Good delivery*. [Http://www.vdzlato.si/good-delivery](http://www.vdzlato.si/good-delivery) (21. 2. 2013).
- V&D zlato. 2013b. *Kaj je Good delivery?*. [Http://www.vdzlato.si/good-delivery](http://www.vdzlato.si/good-delivery) (4. 5. 2013).
- V&D zlato. 2013c. *Ponudba in povpraševanje*. [Http://www.vdzlato.si/ponudba-povprasevanje](http://www.vdzlato.si/ponudba-povprasevanje) (29. 4. 2013).
- V&D zlato. 2013d. *Zlato kot naložba*. [Http://www.vdzlato.si/zlato-kot-nalozba](http://www.vdzlato.si/zlato-kot-nalozba) (6. 5. 2013).
- V&D zlato. 2013e. *Zlato skozi zgodovino*. [Http://www.vdzlato.si/zlato-zgodovina](http://www.vdzlato.si/zlato-zgodovina) (11. 4. 13).
- V&D zlato. 2013f. *Zlato*. [Http://www.vdzlato.si/zlato](http://www.vdzlato.si/zlato) (11. 4. 2013).
- Zlata rezerva. 2013. *Kaj je zlato?* [Http://www.zlata-rezerva.si/kaj-je-zlato.html](http://www.zlata-rezerva.si/kaj-je-zlato.html) (8. 4. 2013).
- Zlato-srebro. 2013a. *Naložbe v zlato*. [Http://www.zlato-srebro.eu/plemenite-kovine/nalozbe-v-zlato/](http://www.zlato-srebro.eu/plemenite-kovine/nalozbe-v-zlato/) (6. 5. 2013).
- Zlato-srebro. 2013b. *Zlato*. [Http://www.zlato-srebro.eu/plemenite-kovine/zlato/](http://www.zlato-srebro.eu/plemenite-kovine/zlato/) (6. 5. 2013).

PRILOGE

Priloga 1   Anketni vprašalnik

ANKETNI VPRAŠALNIK

Pozdravljeni.

Sem Monika Kete študentka zadnjega letnika Fakultete za Management Univerze na Primorskem. V sklopu priprave moje diplomske naloge z naslovom Trženje in vloga zlata in srebra v družbi bi s pomočjo raziskave rada izvedela, kakšna so vaša poznavanja zlata in srebra v družbi.

Prosila bi Vas, da so odgovori natančni in iskreni. Vprašalnik je anonimen in odgovori so namenjeni le raziskavi.

Hvala za vaše sodelovanje.

Starost:

- 18-25
- 26-40
- 41-60
- 61- naprej

Spol:

- Moški
- Ženski

Izobrazba:

- Osnovnošolska
- Srednješolska
- Visoka
- Višja
- Univerzitetna
- Magisterij
- Doktorat

1. Zlato in srebro poznam kot uporabno v: (možnih več odgovorov)

- nakitu
- industriji, medicini,...
- naložbo
- varčevanje

2. Ali veste, da zlato in srebro ohranja svojo vrednost?

- Da
- Ne

3. Kaj za vas pomenita zlato in srebro? (možnih več odgovorov)

- Družbeni standard
- Varnost
- Ohranjanje vrednosti
- Nič

4. Kaj menite, da povpraševanje po zlatu in srebru narašča ali pada?

- Narašča
- Pada

5. Kaj vpliva na ceno za zlato in srebro? (možnih več odgovorov)

- Povpraševanje
- Država in politika
- Kriza
- Borza

6. Če varčujete, kje varčujete? (možnih več odgovorov)

- Banka
- Skladi
- Kovine
- Nogavica
- Nikjer

7. V kateri kovini bi varčevali, če bi se odločili za tako vrsto varčevanja?

- V zlatu in srebru
- V zlatu
- V srebru
- Ne bi varčeval/a
- Drugo:

8. Ali menite, da je pomembno pričeti zgodaj z varčevanjem?

- Da
- Ne

9. Kakšna vrsta varčevanja ali investicije bi vas zanimala?

- Enkratni nakup (investicija)
- Mesečno varčevanje
- Oboje
- Nič

10. Kolikšen znesek bi bili pripravljeni dati za mesečno varčevanje?

- 30€-50€
- 50€-100€
- 100€-200€
- 200€ in več
- Nič

11. Kolikšen znesek bi bili pripravljeni dati za enkratni nakup/investicijo?

- 1000€-5000€
- 5000€-10.000€
- 10.000€-30.000€
- 30.000€ in več
- Nič

Najlepše se vam zahvaljujem za čas in sodelovanje. Vaša udeležba mi bo zelo pripomogla do uspešnega zaključka diplomske naloge.

Lep pozdrav.

